

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 142/2017
ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Τμήμα Α΄

Συνεδρίαση της 14^{ης} Ιουνίου 2017

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Δημήτριος Χανής, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αγγελική Καστανά, Ευσταθία Τσαούση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους .

Εισηγήτρια: Άννα Πρεβενά, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ.πρωτ.ΔΚΠΓ0010287ΕΞ2016/30.5.2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας & Κοινωφελών Περιουσιών, Τμήμα Γ΄ Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών-Σχολαζουσών Κληρονομιών.

Ερώτημα: Ερωτάται αν, δυνάμει και σε εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 4350/2015 (Α΄161), που κύρωσε την από 18.7.2016 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄84), τελεί σε αναστολή η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 του ν. 4151/2013 προθεσμία των πιστωτικών ιδρυμάτων να καταθέτουν τα υπόλοιπα των αδρανών λογαριασμών στην Τράπεζα της Ελλάδος και ενημερώνουν σχετικά το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών .

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το υπ' αριθμ.πρωτ. ΔΚΠ Γ0010287ΕΞ2016/30.5.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Κοινωνικών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό :

1.Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν.4151/2013 «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών», κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας, μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους, να αποδίδει τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό, ενημερώνοντας σχετικά τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ως άνω νόμο.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. Δ.Κ.Π. Γ 0002381 ΕΞ2016/12.02.2016 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας, υπενθυμίστηκε στα πιστωτικά ιδρύματα η υποχρέωση για την υποβολή των στοιχείων για το έτος 2015. Ωστόσο, στην συγκέντρωση των απαντήσεων περιλαμβάνεται και το από 20.04.2016 έγγραφο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος στο οποίο εξέθετε ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 της από 18 Ιουλίου 2016 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. Γ.Δ.Ο.Π.0000379ΕΞ2016/Χ.Π.585/2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Ρυθμίσεις θεμάτων περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων», (Β' 684) και ισχύει, αναστέλλεται η προθεσμία των

άρθρων 7 και 8 του ν. 4151/2013 (Α' 103) και ως εκ τούτου αναστέλλονται οι ενέργειες της εν λόγω τράπεζας.

Επίσης, η Παγκρήτια Τράπεζα με το από 27.04.2016 έγγραφό της, ομοίως ενημέρωσε την ερωτώσα υπηρεσία ότι για την απόδοση των παραγγραφομένων μέχρι το τέλος του 2016, αδρανών καταθέσεων επιφυλάσσεται λόγω της αναστολής της ανωτέρω προθεσμίας.

Κατόπιν των παραπάνω, υποβλήθηκε το αναφερόμενο στην αρχή ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στις διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 8 του ν. 4151/2013 "Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών" (Α'103), ορίζονται τα εξής:

“ Άρθρο 6

Σκοπός

Αποκλειστικός σκοπός των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, με το οποίο τροποποιείται το ν.δ. 1195/1942, είναι, μετά την παραγραφή των δικαιωμάτων του καταθέτη ή των νομίμων κληρονόμων του, η χρήση των κεφαλαίων από αδρανείς καταθέσεις για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου.”

“ Άρθρο 7

Ορισμός

Ως αδρανής καταθετικός λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του ν. 3601/2007, για τις ανάγκες του παρόντος κεφαλαίου, χαρακτηρίζεται εκείνος στον οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένα καμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών. Η επομένη της τελευταίας συναλλαγής αποτελεί την έναρξη ισχύος της εικοσαετίας.”

“ Άρθρο 8

Διαδικασία

1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να στέλνει στο δικαιούχο αδρανούς κατάθεσης ειδοποίηση πριν τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, ενημερώνοντας τον ότι, σε περίπτωση που δεν παρουσιάσει κίνηση ο λογαριασμός του, η κατάθεση θα παραγραφεί και θα περιέλθει στο Δημόσιο λόγω συμπλήρωσης εικοσαετίας. Συγκεκριμένα, με τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την πραγματοποίηση της τελευταίας πραγματικής συναλλαγής, πρέπει να γίνεται η πρώτη ειδοποίηση του δικαιούχου και των τυχόν συνδικαιούχων του, όπως αυτοί εμφανίζονται στον τραπεζικό λογαριασμό, με συστημένη επιστολή υπό την προϋπόθεση ότι το κόστος αυτής δεν υπερβαίνει το ενυπάρχον στο συγκεκριμένο λογαριασμό, ποσό. Σε διαφορετική περίπτωση, η Τράπεζα οφείλει να ειδοποιήσει με απλή επιστολή. Η δεύτερη ειδοποίηση γίνεται με τη συμπλήρωση δέκα (10) ετών και η τελευταία με τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών από την πραγματοποίηση της τελευταίας πραγματικής συναλλαγής. Η δεύτερη και η τρίτη ειδοποίηση, οι οποίες πρέπει να γίνονται με συστημένη επιστολή, αφορούν σε δικαιούχους λογαριασμών υπολοίπου μεγαλύτερου των εκατό (100) ευρώ. Ταυτόχρονα, με την τρίτη ειδοποίηση ή την παρέλευση δεκαπενταετίας, τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να δημιουργούν ειδικό αρχείο, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει τα στοιχεία όλων των λογαριασμών. Για την ενημέρωση των δικαιούχων ακίνητων καταθετικών λογαριασμών άνω της δεκαπενταετίας απαιτείται μία τουλάχιστον ειδοποίηση πριν τη συμπλήρωση της εικοσαετίας. Στο αρχείο αυτό θα έχουν πρόσβαση οι δικαιούχοι/συνδικαιούχοι και οι νόμιμοι κληρονόμοι τους. Το εν λόγω αρχείο θα οριστικοποιείται με τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών και θα είναι στη διάθεση των εποπτικών αρχών και δημόσιων ελεγκτικών θεσμών για δέκα (10) ακόμη χρόνια.

2. Το υπόλοιπο αδρανούς καταθετικού λογαριασμού παραγράφεται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου μετά την παρέλευση εικοσαετίας. Η πίστωση των καταθέσεων με τόκους, καθώς και η κεφαλαιοποίησή τους, δεν συνιστούν συναλλαγή, κατά την έννοια του άρθρου 7 του παρόντος, και δεν διακόπτουν την παραγραφή.

3. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας: α) να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό, β) να ενημερώνει ταυτόχρονα τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, γ) να ενημερώνει τους δικαιούχους/κληρονόμους για το που έχουν μεταφερθεί τα σχετικά ποσά, μετά την παρέλευση της εικοσαετίας, εφόσον ερωτηθεί.

4. Τα ως άνω ποσά στο σύνολο τους θα καταγράφονται ως έσοδο στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό.

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται, μέσα στις προθεσμίες σύνταξης του Κρατικού Προϋπολογισμού, να ενημερώνουν το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για το κατ' εκτίμηση ύψος των αδρανών καταθέσεων που θα μεταφέρουν στο Δημόσιο μέχρι τον Απρίλιο του επόμενου έτους, ώστε τα κονδύλια αυτά να συμπεριληφθούν στο Γενικό Προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους.

6. Ο Υπουργός Οικονομικών με ειδική έκθεσή του ενημερώνει κάθε χρόνο τη Βουλή για το ύψος των σχετικών κεφαλαίων από αδρανείς καταθέσεις.΄΄.

3. Στη διάταξη του άρθρου 4 του ν. 4350/2015 ΄΄Επείγουσες ρυθμίσεις για τη θέσπιση περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων και τις τροποποιήσεις των νόμων 4063/2012, 4172/2013, 4331/2015 και 4334/2015 ΄΄(Α΄ 161) που κύρωσε την από 18.7.2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄84), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 4

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η από 18 Ιουλίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη θέσπιση περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων και τις τροποποιήσεις των νόμων 4063/2012, 4172/2013, 4331/2015 και 4334/2015», που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 84 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α') και έχει ως εξής:

«Άρθρο πρώτο

Περιορισμός των αναλήψεων μετρητών και των μεταφορών κεφαλαίων

1. Από την Δευτέρα 20 Ιουλίου 2015 λήγει η τραπεζική αργία η οποία κηρύχθηκε με την από 28 Ιουνίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 65), όπως ισχύει και παρατάθηκε για τελευταία φορά με την αριθ. ΓΔΟΠ 0000989ΕΞ2015/ΧΠ2314/16.7.2015 (Β' 1482) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών έως 19 Ιουλίου 2015 και επιβάλλεται περιορισμός στις αναλήψεις μετρητών και στην κίνηση κεφαλαίων κατά τα προβλεπόμενα στην παρούσα. Οι διατάξεις της παρούσας καταλαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα με οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4261/2014 (Α' 107), το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα ιδρύματα πληρωμών του Ν. 3862/2010 (Α' 113), τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος του Ν. 4021/2011 (Α' 218), καθώς και τα υποκαταστήματα και τους αντιπροσώπους ιδρυμάτων πληρωμών και ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος που εδρεύουν σε άλλα κράτη και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα (στο εξής: «ιδρύματα»). 2....6. Απαγορεύεται α) να ανοίγονται νέοι λογαριασμοί όψεως ή καταθετικοί και να προστίθενται συνδικαιούχοι στους ήδη υφιστάμενους, εφόσον με το ως άνω άνοιγμα λογαριασμού ή προσθήκη συνδικαιούχου δημιουργείται νέος κωδικός πελάτη (Customer ID), και β) να ενεργοποιούνται αδρανείς λογαριασμοί. Στην τελευταία περίπτωση, αναστέλλεται η προθεσμία των άρθρων 7 και 8 του Ν.

4151/2013 (Α' 103)"..... Άρθρο πέμπτο. Εναρξη ισχύος. Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος, αρχίζει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις της."

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

3. Αδρανείς λογαριασμοί, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 7 ν.4151/2013, είναι οι τραπεζικοί καταθετικοί λογαριασμοί στους οποίους δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένως καμμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι ετών. Η προθεσμία της εικοσαετίας κινείται από την επομένη της τελευταίας συναλλαγής. Δεν αποτελούν συναλλαγή, κατά την έννοια της παραπάνω διάταξης, η πίστωση των καταθέσεων με τόκους και η κεφαλαιοποίησή τους (παρ.2 άρθρου 8 ν. 4151/2013). Η παραγραφή των αξιώσεων των δικαιούχων αδρανών λογαριασμών, επέρχεται με την συμπλήρωση είκοσι ετών από την τελευταία συναλλαγή. Μετά την πάροδο της εικοσαετίας, τα υπόλοιπα από τους εν λόγω λογαριασμούς αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 8). Η τραπεζική νομοθεσία, επιβάλλει την σύνταξη συγκεντρωτικών καταστάσεων από κάθε πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο να εμφανίζονται τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, τα οποία κατατίθενται εν συνεχεία σε ειδικό λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

4. Με την ΠΝΠ της 18.7.2015, που κυρώθηκε με το ν. 4350/2015, αποφασίσθηκε η άρση της τραπεζικής αργίας που κηρύχθηκε με την από 28 Ιουνίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'65) όπως ισχύει, και παρατάθηκε για τελευταία φορά με την υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 0000989ΕΞ2015/ΧΠ2314/16.7.2015 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών έως 19 Ιουλίου 2015 και επιβλήθηκε περιορισμός στις αναλήψεις μετρητών και στην κίνηση κεφαλαίων κατά τα προβλεπόμενα στην εν λόγω πράξη. Μεταξύ των άλλων, αποφασίσθηκε και η αναστολή των προθεσμιών των άρθρων 7 και 8 του ν. 4151/2013 της συμπλήρωσης της εικοσαετίας σε βάρος των δικαιούχων των λογαριασμών και επομένως ανεστάλη και η παραγραφή των σχετικών αξιώσεων σε βάρος των προσώπων αυτών και υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Η αναστολή έχει το νόημα της μη

συμπλήρωσης του χρόνου της παραγραφής πριν παρέλθει χρονικό διάστημα ίσο με το χρονικό διάστημα της αναστολής. Μετά την παύση του λόγου της αναστολής, η παραγραφή συνεχίζεται επί το χρονικό διάστημα το οποίο υπολείπεται, αυτό δηλαδή που απομένει αφού από την όλη προθεσμία παραγραφής αφαιρεθεί ο αρχικός μέχρι της αναστολής διανυθείς χρόνος.

5. Εξάλλου, η συνεχιζόμενη παραγραφή δεν συμπληρώνεται αν δεν παρέλθει ορισμένο κατά νόμο ελάχιστο χρονικό διάστημα από της παύσεως της αναστολής. Το χρονικό αυτό διάστημα είναι έξι (6) μήνες (άρθρο 257 ΑΚ). Αυτό ισχύει για κάθε περίπτωση, τόσο δηλαδή επί των περιπτώσεων απολύτου αναστολής, όταν δηλαδή η αναστολή ενεργεί σε όποιο στάδιο της προθεσμίας παραγραφής λάβει χώρα το γεγονός της αναστολής (δηλ. την αρχή, τη συνέχεια ή το τέλος της προθεσμίας παραγραφής) όσο και επί των περιπτώσεων αναστολής συμπληρώσεως, όταν δηλαδή το γεγονός που αφετηρίασε την αναστολή έλαβε χώρα εντός του χρονικού διαστήματος των έξι μηνών από την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής (άρθρο 255 παρ. 1 Α.Κ.).

6.Ωστόσο, όσον αφορά την τήρηση της υποχρέωσης του άρθρου 8 του ν. 4151/2013, πρέπει να σημειωθούν τα εξής: Η σύνταξη συγκεντρωτικών καταστάσεων, αναφέρεται σε συγκέντρωση δεδομένων παρελθόντος χρονικού διαστήματος και συγκεκριμένα του παρελθόντος οικονομικού έτους. Η συγκεντρωτική κατάσταση του 2016, θα αφορούσε τους αδρανείς λογαριασμούς κάθε πιστωτικού ιδρύματος για τους οποίους συμπληρώθηκε η εικοσαετής παραγραφή κατά του δικαιούχου του τραπεζικού λογαριασμού εντός του έτους 2015. Εν τω μεταξύ, στις 18.7.2015 τέθηκε σε ισχύ η προαναφερθείσα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου. Επομένως, μετά την ημερομηνία της έναρξης ισχύος της ως άνω Πράξης η προθεσμία συμπλήρωσης της 20ετούς παραγραφής τέθηκε σε αναστολή, η οποία δεν έχει αρθεί μέχρι σήμερα. Επομένως, οι λογαριασμοί οι οποίοι για τους οποίους δεν είχε συμπληρωθεί η 20ετής προθεσμία των άρθρων 7 και 8 ν.4151/2013 δεν έχουν την ιδιότητα του αδρανούς και δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του ως άνω ν. 4151/2013.Ωστόσο, οι λογαριασμοί που είχαν καταστεί αδρανείς έως και την προηγούμενη ημέρα τη θέσεως σε ισχύ της ΠΝΠ, δηλ. έως και 17.7.2015, λόγω συμπληρώσεως, μέχρι την εν λόγω ημερομηνία, της 20ετούς παραγραφής, είναι δυνατό να περιληφθούν στην

συγκεντρωτική κατάσταση του άρθρου 8 ν.4171/2015 , το δε υπόλοιπο αυτών να αποδοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου ότι , μετά την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, δεν είναι δυνατή η αναβίωση της απαίτησης του δικαιούχου του λογαριασμού, επομένως δεν επηρεάζεται από την μετέπειτα ισχύσασα ΠΝΠ.

Απάντηση

7. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί ομοφώνως ως εξής:

Η επιβαλλόμενη από το άρθρο 8 του ν. 4151/2013 υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων περιορίζεται στους λογαριασμούς που δεν επηρεάζονται από την αναστολή της προθεσμίας του άρθρου 4 του ν. 4350/2015 με τον οποίο κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18.7.2015 (Α'84/18.7.2015), δηλαδή στους λογαριασμούς που είχαν καταστεί αδρανείς, λόγω της συμπλήρωσης της προθεσμίας του άρθρου 7 ν. 4151/2013 έως και 17.7.2015 .

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 21.6.2017

Ο Πρόεδρος

Ανδρέας Χαρλαύτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Άννα Πρεβενά

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

